

[Hilmar Baunsgaard.]

at vi også regner med, at der kan ske en udvikling i fødevarerproduktionen inden for et udvidet fællesmarked, så man tager de muligheder, man har for at regulere produktionen, i anvendelse. Der er som bekendt angivet to alternativer. Man kan nedsætte priserne, eller der kan blive tale om en egentlig regulering af produktionen. I intet af tilfældene skal man nok på forhånd føle sig sikker på, at der i et udvidet fællesmarked vil blive taget særligt hensyn til dansk landbrug.

Derfor er det nok lidt letsindigt at opstille de regnestykker, der så flittigt bliver opstillet om landbrugets nettofordel. Tager man nu det bedst tænkelige udgangspunkt, så vil der være en bruttofordel, siger man, på 2,6 milliarder kr. for landbruget; men det er nødvendigt at erindre sig, at dette tal skal reduceres betydeligt, og det kan godt gå sådan, at når man reducerer det med de direkte og indirekte tilskud, landbruget får, kommer man ned på en nettofordel, der nærmer sig det halve. Jeg tror derfor, at en nettogevinst til landbruget vil ligge betydeligt mindre den ene end de to milliarder kr., nogle har villet foregøgle. Det er stadig mange penge, men alligevel en smal margen, hvis der sker ændringer i landbrugspolitikken for at regulere produktionen. Endelig er der grund til at understrege, at de fordele, der måtte blive, ikke vil være ligeligt fordelt mellem landmændene.

Et andet anliggende af betydelig rækkevidde må nødvendigvis også afklares, inden endelig stillingtagen bliver mulig. Har Danmark en jordlovgivning, der svarer til vort behov som medlem af fællesmarkedet? Vi har alle jordlovsdiskussionen i frisk erindring, og vi, der havde et medansvar for udarbejdelsen af de forslag, der blev forkastet ved afstemningen i 1963, har i alt fald i klar erindring begrundelsen. Begrundelsen var netop, at et medlemskab af fællesmarkedet nødvendigvis krævede en ændret lovgivning, hvis vi ønskede at have indflydelse på ejendomsforholdet til den danske jord.

Af særlig interesse er det her at få bedømt vore muligheder for at bevare loven om udlændinges adgang til at erhverve dansk jord. Gældende bestemmelser siger, at der skal en speciel tilladelse til, for at udlændin-

ge, der ikke har haft bopæl i Danmark i mindst 5 år, kan erhverve dansk jord. Kan denne bestemmelse opretholdes over for fællesmarkedslandene? Umiddelbart strider den imod Romtraktaten. Indtil 1963 var der jo hos den nuværende regering og i socialdemokratiet enighed om, som der var det i det radikale venstre, at denne danske lovbestemmelse ikke kunne opretholdes, og at nye jordlove derfor var nødvendige. Det var på denne baggrund med nogen forundring, vi erfarede, at statsminister J. O. Krag og den tyske udenrigsminister Willy Brandt for nylig kunne erklære, at denne lov kunne opretholdes. Der er ikke siden hen kommet nogen forklaring fra statsministeren, og jeg vil derfor gerne spørge ham, om han mener, loven kan opretholdes også med virkning over for indbyggere fra andre fællesmarkedslande. Hvis statsministeren mener det, vil jeg gerne vide, på hvilken juridisk vurdering han bygger denne antagelse. Det hjælper os ikke meget, at den kan opretholdes over for kinesere og brasilianere, hvis den ikke kan opretholdes over for tyske ønsker om dansk jordkøb.

Hvis man sammenfattende skal bedømme de økonomiske udsigter, vil det sige, at dansk landbrug vil kunne få en økonomisk fordel, men med højst forskellig virkning for de forskellige typer af landbrug. Det danske samfund skal selv betale en betydelig del af landbrugets højere priser, og den samlede økonomiske gevinst for det danske samfund bliver derfor langt mindre end for landbruget selv. Dansk industri må vente omkostningsfordyrelser af ikke ubetydeligt omfang. Det danske samfund skal yde ikke helt ubetydelige direkte kontante bidrag til forskellige fællesopgaver; formentlig vil det i 1970 andrage omkring små 400 mill. kr. om året plus et engangskapitalindskud på små 100 mill. kr. Alt i alt tror jeg derfor, man skal sige, at der næppe i starten kan ventes en direkte økonomisk gevinst for det danske samfund som helhed, idet merprisen for landbrugseksporten i bedste fald kun vil være i stand til at opveje starthandicap for industrien og de direkte statsudgifter. Beskæftigelse og lønniveau kan i en overgangsperiode møde vanskeligheder. Vi må nok indstille os på, at kravet kan blive, at lønudviklingen må bremses for at klare beskæftigelsen.